

fondsgeneesheeren het vervangen van hun eigen weerstandskas door de weerstandskas der Maatschappij wenschelijk zou maken; ik vind in de verschillende stukken onder de belangen, die door de C. O. niet behartigd en bekostigd worden, de sociale geneeskunde, geneeskundig onderwijs, ziekte-verzorging, volksgezondheid en het georganiseerde overleg van overheid en ambtenaar. Zeer zeker liggen deze onderwerpen niet op den weg der C. O., en is het gewenscht, dat ons hoofdbestuur daarop invloed uitoefent; maar de groote voorgestelde hervormingen worden daardoor niet gemotiveerd. Als het hoofdbestuur ontheven is van den arbeid, die aan de organisaties moet worden opgedragen, kan het zonder groote kosten beter dan tot heden op de genoemde zaken invloed uitoefenen; het hebben van een flink bezoldigd secretaris en het instellen van deskundige adviseerende commissies, die door dezen secretaris worden bijgestaan, is daartoe voldoende.

Ook aan de weerstandskas voor het ziekenfondszwezen willen sommigen overdreven eischen stellen; men moet niet vergeten, dat zoogenaamde stakingen van geneeskundigen niet te vergelijken zijn met arbeidersstakingen, welke worden volgehouden, totdat de kas is uitgeput. Indien groepen van geneeskundigen met een fondsbestuur niet tot overeenstemming kunnen komen, zullen zij toch altijd de patiënten blijven helpen tegen betaling per bezoek en per verrichting. De kas zal nooit moeten en ook nooit kunnen dienen om een zeer groot aantal geneeskundigen tijdelijk schadeloos te stellen; maar is onmisbaar voor de gevallen, die reeds zijn voorgekomen en later ook zeker zullen voorkomen om enkele geneeskundigen, die op onrechtvaardige wijze ontslagen zijn, gedurende zeer vele jaren schadeloos te stellen. Ik herhaal, voorloopig zuiver uit een finantiëel oogpunt, mijn advies aan de ziekenfondsgeneesheeren om de weerstandskas der C. O. te handhaven, daar deze geheel tot hunne beschikking staat, onder hun eigen beheer gebracht kan worden, ruim voldoende is voor het doel en, in vergelijking van de veel geringere bijdragen, sneller zal groeien dan een weerstandskas volgens de voorstellen van het hoofdbestuur.

's-Gravenhage, 17 Mei 1920.

A. C. VAN BRUGGEN.

IV.

Toen de voorstellen van het hoofdbestuur in de kringvergadering te Zutphen besproken werden, was ik één dergenen, die de voorstellen bestreed, die meende, dat, wanneer er te veel werk was, het bureau van den secretaris moest worden uitgebreid, het aantal leden van de C. O. en C. S. met één kon worden vermeerderd, afdelingsraden en districtsraden meer macht kon worden gegeven, de decentralisatie op de spits gedreven kon worden. Meermalen bleek het toch, dat geschillen, en welke andere zaken ook, beter geregeld werden onderling. De uitvoerigste briefwisseling met centrale machten konden dit dikwijls niet bereiken. Na de rede van dr. SIKKEL te Arnhem was ik echter voor een groot gedeelte van meening veranderd. Zijn gesproken woord slaat in en door dat woord wordt menigeen door hem tot zijn begrippen overgehaald. De bezoldigde voorzitter is een vice-voorzitter, de bezoldigde secretaris niets anders dan een vice-secretaris, zooals dat toch in menig bestuur voorkomt, zegt dr. SIKKEL. Ambtenaren in den eigenlijken zin van het woord zijn het niet. Toen ik thuis daarover nadacht en zijn rede mij in mijn geheugen terugriep, kwam dit bij mij op. Wanneer het de meening van SIKKEL is er een vice-voorzitter een vice-secretaris van te maken, dan moeten dit toch ook leden van het hoofdbestuur zijn. Het hoofdbestuur moet dus aangevuld worden. Door welke districten zullen deze nieuwe leden worden afgevaardigd? Moeten statuten en huishoudelijk reglement niet eerst daarvoor weer worden herzien? Wanneer de vice-voorzitter zou worden een ambtenaar buiten het hoofdbestuur staande, wie zou dan voorzitter van het hoofdbestuur willen zijn? Conflicten tusschen beide voorzitters kunnen niet uitblijven en wie moet er dan tusschen uit? Immers de voorzitter der Maatschappij, want de tweede voorzitter zit er voor zijn leven. De groote voordeelen, die de Maatschappij ontegenzeggelijk gekregen heeft onder het voorzitterschap van SIKKEL, schrijf ik vnl. toe aan zijn persoonlijken

omgang met vooraanstaande menschen in de ministeries. Wanneer echter SIKKEL reeds spoedig zijn plaats vaarwel denkt te zeggen, zal dan de nieuwe voorzitter ook dat persoonlijk talent hebben? De tweede voorzitter (in den Haag woonachtig) zal dit trachten te bereiken en meer kans van slagen hebben dan de eerste voorzitter. Is dit streelend voor den werkelijken voorzitter van de Maatschappij en wordt hij niet de bijwagen? Verplaatsing van Amsterdam naar den Haag mag m. i. dadelijk niet gebeuren. De argumenten daarvoor door het hoofdbestuur bijgebracht zijn niet voldoende. Afstandèn bestaan er niet meer en bij voldoende uitbreiding van personeel zou toch zekerlijk er op gelet kunnen worden, dat er iemand was, die tijd had zoo dikwijls in den Haag te zijn, als zou blijken noodig te wezen.

Wat er dan gebeuren moet? Op de kringvergadering te Zutphen werden door één der leden, oud-lid van het hoofdbestuur, deze merkwaardige woorden gezegd, naar aanleiding van een opmerking, dat er zeer veel werk aan den winkel zou zijn. Wanneer SIKKEL wil, kan hij het geheele zaakje alléén wel opknappen. Op voorstel *a* van het hoofdbestuur heb ik in den kring Zutphen een amendement ingediend om den zittingsduur van den voorzitter met drie jaar te verlengen. Wanneer SIKKEL dat zou willen aannemen, zou hij de Maatschappij een zeer grooten dienst bewijzen. De Maatschappij is dan door de moeilijke jaren heen. Dan ook eerst zal ieder arts beter weten, welken weg wij opgaan, en wat er gebeuren moet om op den goeden weg te blijven. Vergen wij leden van de Maatschappij te veel van onzen voorzitter? Neen, wanneer wij de woorden van den oud-hoofdbestuurder aannemen. Op grooten dank van de Maatschappij kan SIKKEL rekenen. De Maatschappij heeft zijn mannen weten te eeren.

Hengelo (Geld.), 17 Mei 1920.

A. MEINDERS.

V.

Naar aanleiding van de stukken van VAN DER NAGEL en NOLST TRÉNITÉ in het no. van 8 Mei, en van H. K. DE HAAS in dat van 15 Mei j.l., wensch ik nog het een en ander in het midden te brengen¹⁾. Slechts DE HAAS is een beslist voorstander van het voorstel van het hoofdbestuur; de 2 anderen slechts onder zeer groote reserve. NOLST TRÉNITÉ ziet in dat, bij aanneming van het voorstel, vele leden zich onwillig van de Maatschappij afwenden, en wenscht daarom, dat het voorstel slechts dan aangenomen zal worden, wanneer een overgrooten meerderheid zich er vóór verklaart, de tegenstanders een onbeduidende minderheid vormen. Aangezien nu daarvoor vooreerst geen kans bestaat, doet m. i. NOLST TRÉNITÉ verstandig, zich bij de tegenstanders te scharen, teneinde een débacle te voorkomen. VAN DER NAGEL ziet het gevaar van een ambtenaars-regeering in, en hij wenscht, dat het hoofdbestuur nog eens in grove trekken zal beschrijven, hoe het zich den werkkring van een directeur-generaal gedacht heeft. Ondersteld dat het hoofdbestuur aan dien wensch voldoet en duidelijk doet uitkomen, dat de „directeur-generaal” ondergeschikt blijft aan de leden; is dan daarmede het gevaar voor een ambtenaars-regeering afgewend? Immers neen! Er is, dunkt mij, van verschillende kanten overtuigend aangetoond, dat een inrichting, zooals het hoofdbestuur die wenscht, noodzakelijk moet leiden tot de heerschappij van een ambtenaars-bureau, en geen theoretische bespiegeling over een instructie van den directeur-generaal kan daaraan iets veranderen.

Verder meent VAN DER NAGEL, dat ook bij de arbeidsverdeeling die, volgens mij, noodzakelijk zal zijn, het hoofdbestuur en de voorzitter in een hoekje zullen worden geduwd, en dat dus het voorstel van het hoofdbestuur op een dergelijken grond door mij niet mag worden afgekeurd. Hiertegen meen ik te moeten inbrengen, dat volgens mijn opvatting de inrichting van het dagelijksch bestuur geen verandering zal ondergaan; dat de opperste leiding in werkelijkheid zal blijven bij de door de leden gekozen personen, wier taak verlicht wordt door het werk der organisaties, terwijl in

¹⁾ Onder het stuk van H. K. DE HAAS in het nummer van verleden week heeft de zetter ten onrechte geplaatst Amsterdam; de schrijver is woonachtig te Rotterdam.